

δ νοῦς γιὰ πάντα τὴ σιγμῆ, ποὺ ἀρχίζει
ἡ ἀγάπη τὴ Ζωὴ νὰ θεμελιώγῃ.
Στὴν δμορφιά τῆς κ' ἡ καρδιὰ ἀντικρύζει
τὴν ὅγια καλοσύνη, ποὺ μὲ δένει
σφιχτὰ μὲ τὴν κρυφὴ δμορφιά τῆς ζήσης.
Προσκυνητάρι τῆς ψυχῆς μοὺ μένει
ἡ πάναγη δμορφιά κ' ἡ καλοσύνη,
ποὺ κλεῖ τὸ πὸ γλυκὸ πλάσμα τῆς φύσης,
τῆς ἀγάπης τὸ θησαυρὸ μοῦ δίνει.

IV

Πῶς τὸν ἔξουσιαστὴ μοὺ νὰ ιστορήσω;
Καὶ σόμα τάχα ποιό μπορεῖ νὰ φάλη
τῆς δμορφιᾶς τὴ δέξα; Πῶς νὰ κλείσω
μὲς σὲ τραχούδι ἀπλὸ τὰ τόσα κάλλη;

Ποὶ τὴ φαντασία δὲ ὁ ἀφίσω
ἀπὸ τὸν τοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τὴ ζάλη,
ποὺ δοκιμάζουν, σὰν τὴν ἀντικρύζουν,
τῆς δμορφιᾶς τῆς τὴν ίδεα νὰ βγάλῃ.

Μὲ μάτι ἀκόμη ἀθάμπωτο δὲν εἶδα
τὴν ὄψη τὴ γλυκειά, ποὺ μοῦ χαρίζει
ἀγάπη, καλοσύνη, ἀγνότη, ἐλπίδα.

Κ' ἔχ' ἡ ψυχὴ μοὺ φόβοι ἔως θανάτου
μήπως λατίδες, ποὺ δὲν τὰ πόντα δρίζει,
τὸν ἀγγελό του νὰ οράξῃ ἀποδῶ κιτού.

V

'Ο θησαυρὸς τῆς ἀρετῆς στολίζει
τὴν δμορφιά τῆς, ποὺ τὸν θαμπώνει·
γιὰ' αὐτὸς καὶ ἀν τὴν καρδιὰ μοὺ ἔτοι σκλαβώνη
ἀγάπη ἀγνή μονάχα μοῦ χαρίζει.

Νοιώθω, πῶς τώρα κ' ἡ ψυχὴ ἀντικρύζει
τὸ θεῖο φῶς, ποὺ γύρω μας ἀπλώνει
ἡ μάργισσα δμορφιά καὶ μᾶς ομάδνει
στὴ δέξα τῆς Ζωῆς. Πάντα θὰ δρίζῃ
ἡ παρθενόματη ἀρετὴ τὴν ὑπαρξή μας,
ἄμα τὸ φῶς τῆς δμορφιᾶς δεχτοῦμε
σὰν τὸν ἥθικον ωυθό μὲς στὴν ψυχὴ μας.

"Οἱ' οἱ κακόγινωμοι πιστέψει με, ὅτι
τὸ φῶς, ποὺ σὲ σκλάβοι τῆς ζωῆς ποθοῦμε,
εἶδα μονάχα στὴ λευκὴ τῆς νίστη.

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ

Στὸ γλωτσολογικὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μανώλη Τριανταφύλλιδη ποὺ τυπώθηκε στὸ «Νέο Αστυ» καὶ ξανατυπώθηκε στὸ «Νουμᾶ» (φύλλ. 227. σελ. 7) γινήκαντα ἀρκετὰ τυπογραφικὰ λάθια, καθὼς τὰ σημιώσαμε καὶ μεῖς τότε, ποὺ γαλνάνε δλῶς διόλου τὸ νόημα. Τὰ λάθια αὐτὰ ὁ κ. Μ. Τριανταφύλλιδης μᾶς παρακλεῖ νὰν τὰ διορθώσουμε κ' εἰναι τὰκόλουθα:

— 'Ο Τούμπη, εἴπε κοντὰ στὰ ἄλλα «καὶ οἱ Κινέζοι σέβονται τὴν ιστορικὴ παράδοση σὲν κανένα Θεό, αὖν κάτι αἰώνιο καὶ ἀμετάβλητο... "Οἱοι οἱ ἀντιδραστικοὶ σύνηθίζουν — καὶ ἔγινε τῆς μόδες — νὰ δικαιολογοῦν μὲ τὸ "ιστορικῶς παραδεδομένον" τὴν ἀντίστασή τους στοὺς νεωτερισμούς».

— "Οτις ἡ ἀλληγορικὴ γλώσσα εἶναι γλωσσοστορικῶς πεθαμένος γλωσσικὸς τύπος, δὲν ἀνατεκνάζεται ἀπὸ δεσμοῦ λέγει ὁ Χατζιδάκης.

— "Οποιος ἔχει τὴν πεποίθηση σὲ μιὰ εὔτυχη μεταρρίψιση τῶν 'Ελλήνων, πρέπει νὰ πῆται (τοι δηλαδὴ ἡ πνευματικὴ ξερχίλα εἶναι συνέπεια τῆς Καθαρεύουσας):

— "Τὰ νεώτερα ἔθνη ποὺ εἶναι γυρισμένα στὸ Παρόν καὶ τὴ δροσιά του".

— 'Ο Κ. Dietrich, δὲ ἀλληγορικὴ στὴ Λειψία εἶπε δὲ, «εξεχωριστὲς συνθῆκες στὶς δύοτες ἐπιμένομε, εἶναι συμπτώματα κοινωνικῆς καὶ ἰθνικῆς σχπίλασε».

— 'Ο Μπροσκίνας εἴπε κοντὰ στᾶλλα σὲν ὑπάρχεις σπουδαιότερο πρᾶγμα... παρὰ ἂν θὰ μπορέσῃ νὰ σπάσῃ τὴν παράδοση... Φταίσι ἡ Καθαρεύουσα ἀν ἡ λογοτεχνία της σύγχρονη..."

ομένα της χέρια, περνοῦσε ἀπ' τὶς πλῶμας τὶς ἀλληλες βάρκες καὶ κάμνοντας μιὰ μεγάλη γύρα, σὰν τεχνίτης κωπηλάτης, γύριζε πίσω, ξαναπερνοῦσε τὶς ἄλλες βάρκες, ἀκούραστη πάντα σὲν πουλὶ πετῶντας λαφρὰ λαφρὰ πάνω στὰ νερά..

Μὲ δὲν εἶταν ὅλο αὐτό σὲ μιὰ ἀκρη πέρα, στὰ φύκια πάνω ξαπλωμένος, καθότανε ἐννα καλοφορεμένο παλληκάρι, μὲ τὸ μάτι στὴ βαρκοῦλα πάνω.

— Η μέρη κλειστούσε τὰ μάτια της καὶ ἡ νυχτικὴ φούσκωνε τὰ στήθια της γιὰ νὰ χύσῃ μὲ τὴ βιθεικὴ της ἀνάσα στὸ ἀπέρχοντο χάος τὸ μαῦρο σκότος. Οἱ βαρκοῦλες τρεχάτες, δλόχαρες, μὲ τραχούδια καὶ μὲ γέλια ἔμπειναν ἀπανωτὰ στὸ μικρό μας λιμανάκι κι' ἀράζανε, ἐνῷ τὰ ὄμορφοπαλλήκαρα πεταχτάπεταχτὰ πηδοῦσαν στὰ φύκια κ' ἔδεναν στὰ παλούκια, πούσαν γύρω στὴν ἀκρογιαλιά, τὰ γερπλεγμένα σκοινιά τους. Τὴ μέρη καίνη γλεντούσανε ὄμορφονιοι κι' ὄμορφονιές, ἔρωτεμένες κοπελούδες καὶ ξεμυαλισμένα παλληκάρια, συμπεθεριακὰ καὶ συγγενολόγια.

— Τί ἀξέχαστες αὐτὲς οἱ μέρες! . . .

Βρισκόντανε χώρη μάρμασσες βαρκοῦλες στὸ πέλαγος, μαζὶ κ' ἡ ψαριοβαρμένη. "Αλλες πάλε ἀπ' τὴν ἀκροθαλασσικὴ τραβούσανε ἀνοιχτά.

* *

— "Ελα, τρέχα, ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου, ἔλα νὰ φύγουμε μαχριά, στὰ ξένα, ἔλα μ' ἐμένα, ἔλα μ' ἐμένα. Τὰ βάσανά μας πιὰ τέλειωσαν. Θὰ κλείση πιὰ δικόσμος τὸ στοματάκι του· δὲ θὰ λέγη τίποτα γιὰ τὴ Χρύσω καὶ γιὰ τὸ Μῆτο. Τρέαβα κάτω τὸ παννί σου· πεταζοῦ στὴ δική μου τὴ βαρκοῦλα. Ή στεργιά εἶναι κοντά· σὲ λίγο φτάνουμε στὴν πανώλια Σμύρνη καὶ χτίζουμε στὸν ὄμορφο Μπουρνόβα τὴ φωλίτσα μας, τὴ φωλίτσα που θὰ ζεστάνη δυὸς πουλιάς ἀγαπημένα, τὴ φωλίτσα που θὰ δώσῃ, ζωή, καὶ δύναμη σὲ δύο δυστυχισμένες ψυχές.

— "Αξαφνα δὲ καθάριος ούρανός συνεφιάζει, η θάλασσα φουρτουνιάζει, ἀγέρας ἀργινός γύρω νὰ βοϊζῇ χτυπῶντας στὸ μικρό κάτασπρο παννάκι. Βρισκόντανε στὸ φουρτουνιασμένο Τσαταρλῆ. Ο ἀλύπτος βορρεῖς δλοένων δυναμώνει· τὰ κύματα τ' ἀγριεμένα σὰ λυσσασμένα λιοντάρια μπαίνουν μέσα στὴ βαρκοῦλα. Βροντὴ κι' ἀστράφτει. Βροχή ἀτέλειωτη πέφτει. Αστροπελέκια σταυρωτὰ μπουμπουνέουν

του καθαρός. Δὲ θὰ φοβοῦνται νὰ μιλοῦνε μὲ ἀπλότητα γιὰ τὰ καθέκαστα τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀρχώστιας. Σὲ δοῦνε ἀπὸ πληγὴ κρύψια ἡ φυνερὴ αἰλιά νὰ στάζῃ, θὰ τὸ λένε ὅπως τολεγεῖ τὸ Φιλοχτήτης, κ' ἔτοι ἀπὸ τὸν πολιτισμὸ τὸν περίσσοιο κι ἀπὸ τὴν περίσσια τὴν ἐπιστήμη, θὰ γυρίσουμε πίσω στὰ χρόνια τάρχαικά, μὲ δὲ θὰ φωνάζουμε πιὰ τὸν πόνο μας, γιατὶ θὰ μάθουμε νὰ τὸν κυβερνῶμε.

— 'Η Κατινούλα δὲ φώναζε ἀκόμη. Τὸ κουράγιο τοῦ φωτοχούριτσου στάθηκε τόντις ἀξιοθάμαστο. Εκείνο τὸ καλοκαίρι στὸ ξοχικό τοῦ κ. 'Αντρέα κατέβηκε πολὺς κόσμος, μυσταρίσταις, ἐπίτημα πρόσωπα, γιόμιστε τὸ σπίτι. Μιὰ νύχτα ὅπου δὲν ἀπόμνησκε μιὰ κάμπαρα διεκθίσιμη, ἔδωκε ἡ Κατινούλα τὴ δική της, πλάγιας στὸ σερβαντή, ἀπάνω σ' ἓνα παπλωμα, στὰ σαγίδια, κι ἐνάμισσα σὲ σωρὸ σεντούκια, ποὺ στὸ σερβαντή τάποδίτανε. Δεξιά κι ἀριστερά, γῦρο της, ἀντίς παράθυρα, κάτι φεγγίτες ποὺ φυσοῦσε δὲ ἀνεμός ἀπὸ τὰ σπασμένα τους τὰ τζάμια. Κοιμήθηκε δὲν κοιμήθηκε, δὲν τῆς ἔμελε· καταχαρούμενη σηκώθηκε τὸ πρώτη, ποὺ χρητίσμεψε τουλάχιστο σὲ ἄλλους ἡ κάμερη της καὶ κατώρθωσε δένειαι καὶ μικρὸ πρᾶμα γιὰ τὰφεντικά. "Ολη τὴ μέρα, στὸ ποδάρι, ἀφτή σκούπιζε συγύριζε τὶς κά-

μαρες, ἀφτὴ ἐπτρωνει τὰ κρεβετάκια, ἐννοεῖται σερν βίριζε καὶ στὸ τραπέζι. Δὲν ςφινε κανεὶ νὰ ζυγώσῃ. Τὴ βοηθούσανε δυὸς μεσιές· ἐπρεπε δημάς πάντα τοῦ λόγου της νέχη τὸ μάτι στὸ παχαμιχρά, νῦναι στὰ δέσμω καὶ στὰ μέσα εἰδεμή, δὲν ἔθλεπε ήσυχιά, νόμιζε πῶς τίποτα δὲ γινότανε καθὼς ταΐριας νὰ γίνῃ σὲ τέτοιο σπίτι, σπίτι δησου ζοῦσε δ. κ. 'Αντρέας, η Μοιρίτα της, η κ. 'Αννα, σπίτι δησου ζοῦσε η Ολια κι δησου η Κατινούλα πρωτοχάρηκε τὴ ζωή.

— Κι ἀλήθεια η Κατινούλα, ἐπειδὴ ἀγαποῦσε τὴ δουλειά, ἐπειδὴ κι' εἶταν προσεκτικὴ ἀπὸ φυσικό της, φρόντιζε καλήτερις ἀπὸ τους ἄλλους γιὰ τὸ καθετή. Λέσι καὶ κείνη τὴ χρονιά, φιλοτιμήθηκε νὰ δείξῃ δλη της τὴν ἀξία. σὲ νὰ τὸ προμάντεψε πῶς τὸ φῶς τῆς δύναμης της, ἔθγαζε τὴ στερνή του τὴν ἀποφεγγιά, πῶς δὲ θὰ λάψῃ τὸ ἴδιο καὶ τοῦ χρόνου, δησως κάποτες κι δι καλλιτέχνης χάνει δλη τὴν ψυχή του στάριστούργημά του τὸ στερνό.

— Σὰ φύγανε οἱ ξένοι, τὸ Χαμονοκόρτι δὲν ἀδειασε. 'Η 'Αννα εἶχε κάτι ἀνίψια τοῦ μακαρίτη τάντρος της, μιὲς κοπέλλας εἶκοσι τεσσάρων χρονῶν κ' ἔνα νέο εἶκοσι, ποὺ ἐρχόντανε ἀπὸ κατιρό σὲ κατιρό νὰ τῆς κάνουνε βίζιτα. Φιλόξενος δ 'Αντρέας καὶ τὸ ξοχικό

γύρω στήν πεταχτή βαρκούλα, που θαρρεῖς πώς άνοιγουν τὸ πέλαγο γιὰ νὰ θάψουν δυὸ ὁμορφοσμυλοδουλεμένα τοῦ μεγάλου Φειδία ἀγάλματα....

Κρυώνω... "Ἄχ! μανοῦλά μου, τί ἔκανα ἡ κακομοι"

Δὲν εἶχε τελειώσει, κι' ἔνα βουνὸ τῆς θάλασσας χτυπᾷ πλαγιαστὰ τὴ μικρὴ βαρκούλα: ἔνα γου... ουρ... καὶ μιὰ φωνὴ συσμένη ἀκούστηκε, κ' ἡ βαρκούλα ἔσφαντηκε

Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ εἴτανε πάλε γιορτὴ κατεβαίνω στὴ θάλασσα, σὰν ποὺ εἴτανε συνήθειο σ' ὅλο τὸ χωρό μου. Κατεβαίνω δύως πιὸ ἀργά. Μὰ τὶ νὰ ἴδω. Οἱ βαρκούλες ἀρχαγμένες ἀθρῶποι πουθενά δὲ φαινόταν.

Μὰ ὅχι, ἔκει πέρα εἶναι συμμαζεμένος κόσμος πολύς.

Τρέχω νὰ ἴδω, τὶ ἀρά γε γινότανε. Κοντέύω.

Τραγούδια, γέλια, φωνὲς σὰν ἄλλουτε δὲν ἀκούω τίποτα. Ή καρδιά μου ἀργεῖται νὰ τρεμουλιάζει, κάτι κακὸ μαντεύω.

Κοντέύω. Μέσα σ' ἔνα γύρο πυκνὸ ζεχωρίζω δυὸ φουσκωμένους ἀθρῶπους, ἀγκαλιαστούς, ξεπλανταρωμένους στὸν παχὺ τὸν ἄμμο.

Κοντέύω. "Ἄχ! εἴτανε δὲ Μῆτρος ἡ ἀγαπημένος μου φίλος καὶ ἡ γειτονοπούλα μας Χρύσω, ποὺ τὴν ζητοῦσε γιὰ ταῖρι εἴτανε ἡ νερχίδοπούλα καὶ τὸ καλοφορεμένο παλληκόρι."

Παπάδος (Γέρας).

Γ. Π. ΠΕΤΡΕΛΛΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΜΑΣ

Φίλε Νομᾶ,

Πολλὰ γραφτήκανε τὶς προσίλλες γιὰ τὴ Γιατρικὴ μας Σχολὴ καὶ τοὺς Γιατροὺς, κι' ἀνοιχτὰ γράμματα σταλθήκανε ἀπὸ τὸ «Γιατρικὸ Μηνύτορα» στὸν Πρωθυπουργὸ κτλ. (σὰν πώς ἔκανε τὶς ἕδιες μέρες δὲ Οὐσέρ στὸ Παρίσι), καὶ συνεδρίασες κάνανε οἱ γιατροὶ τῆς πρωτέσσυσας, γιὰ νὰ ἀφεῖσσουν καὶ ἔξασφαλίσουν τὴ βίζιτὰ τους. Γι' ἀφτὸ ἔνα γράμμα γιὰ δλουνοὺς ἀπ' τὸ βασιλιὰ ὡς τὸν κυρίαρχο Λαὸ (σὰν ποὺ σχέρτηκε νὰ κάνῃ πρὶν ἀπὸ 5—6 χρόνια ἔνας Βέλγος γιατρὸς ἔνανε παγκόσμιο

ὅρὸ—Serrum universel artificiel—γιὰ οὐλες τὶς ἀρρώστιες) γιὰ οὐλα ἀφτὰ τὰ ζητήματα, θαρρῶ πώς μπορεῖ νὰ κάνει καλὸ, μὰ ποτὲς κακό.

Τὸ λοιπὸ πρῶτα γιὰ τὴ Γιατρικὴ μας Σχολὴ, ποὺ δὲν παγανούνε πιὰ οὔτε οἱ μισοὶ γιατροὶ, ἀλλὰ προτιμοῦνε τὴν 'Εβρωπη, ποὺ γιὰ νὰ διορθωθῇ ἀφτὸ τὸ κακὸ κάτι προτείνεις δὲ «Γιατρικὸς Μηνύτορας». Μὰ δὲς μας συμπαθήσεις δὲ φίλος νὰ τοῦ πούμε, πώς τὸ κακὸ δὲν εἶναι ἔκει ποὺ τὸ διέπει, ἀλλὰ ἀλλοῦ Βέβαια ἡ γύνη τὸ καὶ τὸ κι' ἀλλα πολλὰ ἀκόμα, ποὺ δὲ λέει δὲ Γ. Μηνύτορας μὰ λέει δ. κ. Huchard καὶ ποια καλλυτέρεψη θὰ ἔρθῃ, μὰ πάλι ὑστεριῶς ἀπὸ 5—10 χρόνια «Τὶ εἶχες Γιάννη; Τὶ εἶχες πάντα». Γιατὶ; Αἰτίες φαίνονται πολλὲς, μὰ θρησκευτικοῦς μποροῦμε, νὰ τὶς συνοψίσουμε σὲ μιὰ.

Δηλ. 'Ἐνω ὥλα πᾶνε μπροστὰ στὸν κόσμο καὶ στὴν 'Ανατολὴ μας, ἐμεῖς πᾶμε σὰν τὸν κάθοντα στὴν ἐκπαίδεψη μας, καὶ βγαίνουμε ἀπ' οὐλα τὰ σκολειά μας ἀγράμματοι, ἀπραγοὶ καὶ σκολαστικοὶ. Γιατὶ τὶ γίνεται στὴν Πόλη; 240! διακόσια σαράντα,—μὲ τὸ συμπάθιο—Ρωμιόπουλα μαθαίνουνε γράμματα στὸ Ροβέρτεο Λύκειο! (Κι' ἡ Α.Θ.Π. τοὺς ἔδωκε τὴν ἱροῦ του γιατὶ πηγαίνουνε σὰν καλοὶ χριστιανοὶ σὲ μιὰ ὄρθροδοξη ἐκκλησιῶν καὶ λειτουργιῶνται. Μὰ πόσα ἄλλα παιδιά παγκίνουνε στους Φρέριδες καὶ στὶς Καλογρέες καὶ στἄλλα τὰ ξένα τὰ σκολειά; Δὲ λογαριάζουνται. Οὕλα ἀφτὰ τὰ παιδάκια βγαίνουνε ἀπὸ κεῖ κακούροι ὄρθροδοξοί μὲ τὸ νὰ παγκίνουνε ἀπὸ τὸ σκολιὸ μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα στὴν ἐκκλησιῶν καὶ καθέ μέρα ἀπὸ τὸ σπίτι τους; Μὴ τὸ πιστέβετε, καὶ σᾶς τὸ βεβχιώνω ἐγὼ, ποὺ ἔζησα μέσα στοὺς λύκους ἀφτοὺς, ποὺ λένε φρέριδες κτλ. 'Ἄλλα τὶ νὰ κάνει κι' δὲ Πατριάρχης; 'Αφοῦ δὲν μπορεῖ δὲ θέλει νὰ κάνῃ τὴ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολὴ 'Ροβέρτεο γιὰ νὰ εἶναι πάντα τὸ προπύργιο τοῦ κλασσικισμοῦ καὶ τὸ φυτώριο τῶν δασκάλω μας, κι' ἀφτὸ ποὺ ἔκανε κάτι εἴτανε καὶ ἰθνικὸ καὶ πολιτικό.

Βγαίνοντας λοιπὸν ἀγράμματοῖς μὲ τὸν κλασσικὸν ἐκπαίδεψην καὶ ἀστοχειώτοις ἀπὸ ἔγκυλα μαθήματα καὶ πηγαίνοντας στὸ Πανεπιστήμιο ὑστεριῶς ἀπὸ 8—10 χρόνια βάσανα μὲ τὶς γραμματικὲς καὶ τὰ συνταχτικὰ τῆς 'Ελλ. γλώσσας, μὲ τὸ Δημοστένη, τὸ Σοφοκλῆ, τὸν Πίναρο, τὸν 'Ομηρο μὲ τὰ Λατινικὰ τοῦ Κορνηλίου Νέπωτα «Caravibus anemibus afrorum cymatorum tricymiarum angu rum secorum limenorum», μὲ

τοῦ ἀνοιχτό. Πρόθυμος νὰ τοὺς καλέσῃ, μάλιστα δταν εἴτανε κι' δι γιός του δὲ Πάβλος; ποὺ ἥρθε τότες κι' ἀφτὸς νὰ περάσῃ ἔνα μήνα. 'Ο Πάβλος πάλε συνθίζει κάθε τότο νὰ φέρη καὶ φίλους. Μὰ κι' δ. κ. 'Αντρέας, ἀμα ἔρτανε στὴν Κερμαρία κι' στὰ περιθωρα, κανένας γνωρίμος, κανένας συνάδερφος, κανένας μαθητής του, ἔπρεπε καὶ καλὸ νὰ τὸν ἔχῃ στὸ πρόγεμα κι' στὸ γέμα. Περίεργος ἔθρωπος ποὺ δὲν τραβιότανε διόλου στὴ σπηλιὰ του, καὶ ποὺ ὡςτόσο, μέσα στὸν κόσμο, ζούσε τραβηγμένος στὸν ἀφτό του μαζὶ μὲ τὴν 'Ολια του, τὴν πεθαμμένη. Δὲν τοῦ ἄλλαζε τὴν ψυχὴ του κι' συντροφιά, ἐμοιαζεις ξεναντίας σὰ νὰ τοῦ ἔκανε πιὸ ποθητὴ καὶ μαγεμένη τὴν ἀπομόνωση, σὰ νὰ συντελοῦσε στῆς ἀπομόνωσης τὴν γλύκα.

'Ο κ. 'Αντρέας παράπονα γιὰ τὴν ὑγεία του δὲν εἶχε, κι' ἔτοι δὲν τὸν θείαζε δὲ κόσμος. 'Ισως δύως νὰ πειραζε τὴν Κατινούλα. 'Οταν ὑγεία δὲν ὑπάρχει, φυσικὸ νὰ μὴ συφέρουνε μήτε πολλοὶ μουσαφιραῖς μήτε κούραση περίσσια. Εἶναι κακές, εἶναι δεινές ἀρρώστιες οἱ νεφροκάρδιωστιες. Θέλουνε ἀμέσως περιποίηση καὶ προσοχή. Μιὰ καὶ δὲν εἶναι τὸ νεφρὶ στὴ θέση του, μπορεῖς τὰ χερώτερα νὰ πάθης, ἀρκεῖ νὰ πάθῃ τίποτις κι' φούσκα, κι' ἀδερφὴ

τὶς ἀλγεδρες καὶ τὶς γεωμετρίες ποὺ δὲ νοιώθουμε γρὺ, μὲ μιαλὰ φουσκωμένα ἀπὸ «πάταξον μὲν ἔκουσον δὲν ἡ «ὦ ζεῖν ἀγγέλλοι Λακεδαιμονίοις κτλ.» κι' ἀπὸ τόσα ἄλλα ποὺ μῆς λένε πῶς εἴμαστε βέροι; 'Ελληνες, ποὺ δὲ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει» τὸ ρίχνουμε στὴν τεμπελιά, πρέρα, τχόλι, μπιλιάρδο, πολιτικὰ ἔλια κι' κορδόνι—καὶ ἀπὸ ἐπιστήμη τίποτις. Κι' ἔπειτα γιατὶ νὰ μελετοῦμε; Μήπως δὲ μάθουμε τίποτις, δὲ θὰ πάρουμε τὸ χαρτὶ; Δὲ βαριέσαι· τὸ φλογερὸ καρύνι εἶναι καλοκάγαθο γι' ἀφτὸ καὶ τὸ δίνει ἔφοδα στὸν ἔνα γιὰ τὰ γηρατικὰ του, στὸν ἄλλο γιὰ τὸ κόμμα, στὸν ἄλλο γιὰ τὴν ἀμάθεια του, καὶ στὸν ἄλλο ἀπὸ φόβο.

'Αφτὰ βλέποντας ἔκεινος ποὺ δὲν τὰ σηκώνεις καὶ καρδιὰ τους, καὶ ποὺ σκοτέονται νὰ γίνουνε σωστοὶ ἐπιστήμονες, τραβοῦνε γιὰ τὴν 'Εβρωπη, ἀφοῦ πρῶτα μάθουμε μιὰ γλώσσα (Γαλλικὰ κι' Γερμανικὰ) κι' καὶ τὶς δύο στὸ Ελληνογαλικό Λύκειο τοῦ Χατζῆ Χρήστου τῆς Πόλης κι' στὸ Ροβέρτεο, καὶ ἔκει σπουδάζονται σὲ γλώσσα φυσικὴ κι' ὅχι φυιαστὴ καὶ ἀκαταληπτη μέσω σὲ ἐργαστήρια καὶ σὲ κλινικὲς μὲ δασκάλους ποὺ ξέρουνε τὶ μιλοῦνε καὶ τὸ παραδίνουνε, καὶ γίνονται σωστοὶ γιατροί, καὶ γυρίζουνε ἐμὲ ἀθρῶποι τὴν κοινωνίας μὲν ξένη γλώσσα μὲ τοὺς 'Εβρωπαίους, ποὺ ηρθηνε. έρχονται καὶ θὰ ἔρχονται μὲ τὰ καραβάνια στὴν ὄπαίκια μας 'Ανατολὴ ὡς διεργούντας κτλ. τόσων καὶ τόσων καταστημάτων πληρωνόμενοι μὲ τὸ παραπάνου, ἐνῷ ἐμεῖς δουλεύουμε μεροδοῦλη μεροφάρη σὲ μικρές θέσες στὴν πατρίδα μας, κι' τρέχουμε στὰ τέσσερα ἄκρα τοῦ κόσμου, καὶ δουλέονται σκυλίσια δόση νὰ κάνουμε καυπόσους παράδεις κι' ώστις τοὺς κάνουμε, οἱ πιότεροι λησμονάδεις καὶ προγόνους καὶ ἴδεωδη, καὶ νὰ σου γινόμαστε Ρούσοι στὴ Ρώμη, Βλάχοι στὴ Βλαχία, Φράγκοι στὴ Φραγκικὰ κτλ. Ποιός καταδέχεται νὰ πῇ τὰ παιδιά του Ρωμιόπουλα καὶ νὰ τὰ μάθῃ τὴ γλώσσα τους! Καὶ νὰ θέλουμε καμπόσιοι μὲ τὸ παραπάνου, ἐνῷ ἐμεῖς δουλεύουμε μεροδοῦλη μεροφάρη σὲ μικρές θέσες στὴν πατρίδα μας, κι' τρέχουμε στὰ τέσσερα ἄκρα τοῦ κόσμου, καὶ δουλέονται σκυλίσια δόση νὰ κάνουμε καυπόσους παράδεις κι' ώστις τοὺς κάνουμε, οἱ πιότεροι λησμονάδεις καὶ προγόνους καὶ ἴδεωδη, καὶ νὰ σου γινόμαστε Ρούσοι στὴ Ρώμη, Βλάχοι καὶ δὲν τούς καὶ πάσι λέοντας. Μὰ ἔν εἶχαμε κι' ἐμεῖς τὴ γλώσσα μας

'Αντρέας 'Ολπιέρης τέλειωνε μιὰ χωριστή του μελέτη γιὰ τὸ Φιλοχείη κι' ἀρχινοῦσε ἄλληνε γιὰ τὴν Ηλέχιρα τοῦ ἀγαπημένου του Σοφοκλῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'.

Τὸ σπίτι καὶ τὰ σπίτικα.

Γυρίσανε στὸ Παρίσι τὸν 'Αη Δημήτρη. 'Ο καιρὸς εἴτανε ωραῖος. 'Ο χυνοπωριάτικος δὲ οὐρανός, δὲ καθάριος καὶ γλυκόφωτος, δὲ ήλιος ποὺ θελογρυσώνει τὰ πάντα, έχουνται στὴ θερινή Γαλλία καὶ μάλιστα στὸ Παρίσι, μιὰ ησυχη, κρυμμένη χάρη, μιὰ μυστικάδα ημέρων καὶ γελαστή, ἀγωστη στοὺς χυνοπωρίους τοὺς δίκους μας. Πάσι τὸ καλοκαίρι νὰ ξεψυχέται καὶ λέσ πώς ζανανιώνει, λέσ πώς ἡ ἀνάστατη του κι' μαλακιάς σὲ χαδέθει ἀκόμη καὶ σὲ ζεσταίνει. Ζυγώνει δὲ θάνατος τῆς πλάστης, καὶ νοιώθεις δὲλούθει τὸ φύσηρα τῆς ζωῆς.

Στοὺς δημόσιους τοὺς κήπους, στὰ δέντρα ποντικού μεριάς στολίζουνται τὴν πόλη, στοὺς δρόμου